

ІНВЕСТИВАННЯ В ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Під впливом процесів глобалізації та інноваційного розвитку економіки головним стратегічним пріоритетом держави стає розвиток людського капіталу. Ключовими елементами становлення економіки знань та розвитку людського капіталу є інтелектуальний, освітній, культурно-психологічний потенціал, здоров'я нації, а розробка та впровадження широкомасштабної довгострокової стратегії модернізації системи науки, освіти та охорони здоров'я, соціального захисту, наближення її до якості стандартів ЄС стає базовою передумовою формування, відтворення та розвитку людського капіталу в Україні.

У зв'язку з цим особливої уваги набувають проблеми інвестиційного забезпечення людського капіталу, без здійснення якого неможливим буде забезпечення конкурентоспроможності як окремого працівника, так і національної економіки в цілому. Найбільш перспективним напрямом інвестування коштів сучасна економічна теорія вважає інвестиції у людський капітал, бо саме це дозволяє отримати найбільший за розміром та довготривалий за часом соціально-економічний ефект. Тому в умовах побудови інноваційно-інвестиційної моделі розвитку країни проблема інвестування в людський капітал та ефективне його використання стає все більш актуальною.

Аналіз останніх досліджень та публікацій свідчить про те, що проблема інвестування в людський капітал розглядається багатьма як зарубіжними, так і вітчизняними вченими-економістами. Серед науковців існує дискусія про те, наскільки припустимо інвестиції в людський капітал порівнювати зі звичайними інвестиціями. Дослідники мають різні погляди на визначення поняття «інвестиції в людський капітал». Але, проаналізувавши різні підходи економістів, на наш погляд, інвестування в людський капітал — це всі цілеспрямовані витрати на формування та розвиток людини в грошовій або іншій формі (на освіту, охорону здоров'я, мобільність тощо), які сприяють вдосконаленню інтелектуального та професійного зростання людини, підвищенню продуктивних здібностей, що приносить в майбутньому дохід як індивіду, так і суспільству в цілому.

Інвестування у людський капітал може здійснюватися на чотирьох рівнях:

- особистісному (для формування людського капіталу окремих осіб);
- мікрорівні (для формування людського капіталу підприємства);
- мезорівні (для формування людського капіталу регіонів і галузей);
- макрорівні (для формування сукупного людського капіталу самої країни).

Інвестування в людину здійснюється в двох напрямках:

- вкладання фінансових коштів та ресурсів;
- витрати часу та сили.

Структура вкладень у людський капітал охоплює наступні види інвестицій: витрати на освіту (першочергове значення); витрати на охорону здоров'я; пошук інформації, міграція, мобільність; НДДКР, інформатизація, інтелектуальні новації; мотивація; культура і дозвілля; екологія і здоровий спосіб життя [1, с. 27].

Але щоб отримати людині доходи від набутих досвіду, знань, здібностей, вона повинна постійно працювати. Тому джерелом доходів являється не рівень освіти, кваліфікації, а праця індивіда. Джерелом інвестицій в людський капітал можуть виступати: держава, недержавні суспільні фонди і організації, окремі підприємства, домогосподарства (індивіди), міжнародні фонди і організації, а також освітні установи.

Отже, вирішальна роль в розвитку інноваційно-інвестиційної моделі національної економіки віддається людині як носію багатства. З метою оптимізації інвестування у формування та розвиток людського капіталу, необхідно впровадження наступних заходів: фінансування державою пріоритетних стратегічних напрямів людського розвитку; створення нових програм формування безперервної системи освіти та підвищення кваліфікації людського капіталу; інвестування на інноваційний розвиток системи освіти та науки, охорони здоров'я; розробка й прийняття державою сучасних програм розвитку людини тощо.

Список літератури

1. Ларіна Я. Розвиток людського капіталу в умовах глобалізації: [монографія] /Я. Ларіна, О. Брацлавська. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 248 с.